

Ένας κέφος στα βράχια της Κολιτσούς. Ο παπα-Διονύσιος ο Ρουμάνος.

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Διονύσιος ιερομ. Κολιτσιώτης
(1909-2004)

(Φωτογραφία: Zoran Purger)

Τὸν παπα-Διονύση τὸν πρωτογνώρισα στὸ Βατοπέδι στὴν πανήγυρη τῆς Ἀγίας Ζώνης. Εἶχε τελειώσει ἡ Λειτουργία. Στὸ προαύλειο χῶρο τῆς Μονῆς ἀνταλλάσσονταν χαιρετισμοί, φιλοφρονήσεις, ἀσπασμοί, ἴσως καὶ κεκαλυμμένες κολακεῖες. Μόνον μία γλυκεῖα φυσιογνωμία μοναχοῦ καθόταν στὴν εὐλογημένη ἄκρια μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, σὰν ἄνθρωπος τοῦ ἄλλου κόσμου. Ἐλάχιστοι περιδιαβαίνοντες τοῦ ἔκαναν σχῆμα καὶ ἐλαχιστότεροι τὸν χαιρετοῦσαν μὲ χειροφίλημα. Τὸν πλησίασα. Τὸ χαμηλωμένο του βλέμμα καὶ τὰ σταυρωμένα ῥοζιασμένα χέρια, προτοῦ κὰν μιλήσουμε, μοῦ εἶπαν ἐκφραστικώτατα αὐτὸ πὺ λέει κάθε μοναχὸς μὲ τὴν σιωπὴ του: «Ἐδῶ μένω». Τοῦ φίλησα τὸ χέρι εὐλαβικὰ ὅπως τοῦ ἀειμνήστου Γέροντά μου, τὸν ῥώτησα:

-Ποιὸς εἶσαι;

Καὶ μοῦ ἀπήντησε μὲ βαθὺ αἶσθημα τοῦ ξένου, πὺ δὲν δικαιοῦται τίποτε, ἂν καὶ ὀλόκληρη τὴν ζωὴ του τὴν εἶχε περάσει στὸν Ἄθωνα:

-Εἶμαι ρουμάνος μοναχὸς καὶ μένω στὴν Κολιτσού.

Τὸν ῥώτησα ἂν ὑπάρχει εὐλογία νὰ συντύχουμε στὸ Κελλί του.

-Ὅποτε θέλετε. Πάντα ἐκεῖ μένω. Θὰ σᾶς περιμένω.

Μιὰ Κυριακὴ ἀπόγευμα γύραμε τὸ Κρυόβουνο γιὰ τὴν Σκήτη τῆς Κολιτσοῦς. Εἶχε

τόσο δυνατό βοριὰ καὶ μανιασμένη θάλασσα, ποὺ φοβήθηκα τὶς συνθῆκες διαβιώσεως σὲ αὐτὴν τὴν Σκήτη. Ἦταν ὅλοι Ῥουμάνοι, πλὴν ἑνὸς Ἑλληνα «ζηλωτῇ». Ὅλοι μᾶς ἄνοιξαν τὴν πόρτα μὲ περισσὴ προσήνεια, σὰν νὰ δέχονται τὰ ἐγγονάκια τους, ποὺ μὲ λαχτάρα τὰ περιμέναν.

Πρῶτος ποῦ συναντήσαμε ἦταν ὁ παπα-Γιάννης. Ἀρκετὰ κυρτωμένος ἀπὸ τὴν δουλειά, τοὺς καμάτους καὶ τὴν ἄσκηση. Ἴσως νὰ εἶχε καὶ κάποια σωματικὴ κάκωση. Μᾶς ἐγκωμίασε τὸν Γέροντά του, ὅπως κάνει κάθε καλὸ παιδί γιὰ τὸν πατέρα του:

-Τὸ φιλακόλουθο, τὸ φιλόστοργο, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ σᾶς τὸ περιγράψω. Ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ φθάσω ἐκείνου τοὺς καμάτους. Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ ὑπερεῖχε εἶναι στὸν προσωπικὸ κανόνα. Ὅλη τὴν νύχτα μετάνιζε καὶ προσευχόταν, ὅσο καὶ νὰ μοχθοῦσε στὴν δουλειὰ ὅλη τὴν ἡμέρα. Ὅταν πέθαινε μᾶς εἶπε: «Δὲν ἔχω χρήματα νὰ σᾶς ἀφήσω. Ἐχω ὅμως τρεῖς χιλιάδες ἐπιπλέον κανόνες ἀπὸ τοὺς ὠρισμένους καί, ἂν κάποιος ἀπὸ τοὺς ὑποτακτικούς μου δὲν προλάβει νὰ ὁλοκληρώσει τὸν κανόνα του, ἅς παίρνει ἀπὸ αὐτούς». Ζήσαμε σὲ δύσκολα καὶ ἐπικίνδυνα χρόνια. Ἐπρεπε νυχθήμερα νὰ ἐργαζώμαστε γιὰ τὸν βιοπορισμὸ μας. Ἡ παρηγοριὰ τῶν ξένων στὸ Ὅρος μοναχῶν εἶναι τὸ τσαπὶ καὶ τὸ δικέλλι καὶ κάποιο ἐργόχειρο.

Μᾶς ἔδειξε τὴν Καλύβα τοῦ Ἀι-Γιώργη καὶ πήραμε τὸ μονοπάτι γιὰ τὸν παπα-Διονύση τὸν Πνευματικὸ. Ὁ ἥλιος ἄρχισε νὰ γέρνει στὴν δύση καὶ ὁ παλιὸς ἐρειπωμένος πύργος ἔσκιαζε ὅλη τὴν Σκήτη τῆς Κολιτσοῦς. Αὐτὸ τὸ ὑψηλὸ οἰκοδόμημα ἀποτελεῖ τεκμήριο τῆς παλαιότητας τῆς Σκήτης. Πράγματι, ὁ τόπος εἶναι πολὺ κατάλληλος γιὰ ἀετοφωλιές τῶν θείων πετεινῶν. Ὅπως οἱ παλιοὶ κυνηγοὶ ἔλεγαν: «Αὐτὸς ὁ τόπος βάνει λαγό», ἔτσι καὶ οἱ ἐραστές τοῦ μονήρους βίου γνωρίζουν τὸ κατάλληλο τοῦ τόπου γιὰ ἐγκαταβίωση μοναχῶν.

Σιγα-σιγὰ φθάσαμε σ' ἓνα τόπο φροντισμένο. Ἀμέσως μὲ μία ἀπλὴ ματιὰ φαινόταν πῶς ὁ Ἀδὰμ καλλιεργεῖ τὸν τόπο καὶ τὸν φυλάει. Κανένα δένδρο δὲν ἦταν παραπονεμένο· ὅλα κλαδεμένα καὶ ἐλευθερωμένα ἀπὸ τὰ ἀγριόκλαδα. Τὰ δύο γεροντάκια ἀγαποῦν τὸν τόπο τους. Παρ' ὅλο ποὺ ὁ παράδεισος αὐτὸς δὲν διαθέτει σπιθαμὴ ἴσιωμα, εἶναι ἀξιοζήλευτα ἐπιμελημένος.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ βοριὰς ἔφερνε στὰ αὐτιά μας τὸν ἦχο ἀπὸ τὶς γλυκόφθογγες καμπάνες τῆς Καλύβης. Παιχνιδιάρικα τὶς ἔκρουε ὁ Γέροντας, γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Ἠγούμενο. Στὴν εἴσοδο τοῦ Κελλιοῦ ἔλαμπε ἡ φιγούρα τοῦ παπα-Διονύση μὲ τὸ ράσο καὶ τὸ κουκούλι του. Αὐτὸς ὁ ρουμάνος μοναχὸς ἦταν ἄρχοντας· ἤξερε νὰ ἀποδίδει τὴν ἀληθινὴ τιμή.

Κάποτε τὸν ἐπισκέφθηκα τὸ καλοκαίρι. Ἔκανε πολλὴ ζέστη καὶ βρισκόταν στὸν Ἑσπερινό. Τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι ἦταν στὴν κυριολεξία φοῦρνος. Ὁ Γέροντας, τυφλὸς πιά, εἶχε βγάλει τὸ κουκούλι του καὶ εἶχε ὀλίγον ἀνασκουμπώσει τὰ манίκια ἀπὸ τὸ τριμμένο του ἄντερί. Μόλις ὁ ὑποτακτικὸς τοῦ ἀνήγγειλε: «Ἦρθε ὁ Ἠγούμενος»,

κατέβασε τὰ μανίκια του καὶ ἔβαλε τὸ κουκούλι του, γιὰ νὰ παρουσιαστῇ στὸν Ἠγούμενο εὐπρεπισμένος! Ἡ ἀρχοντιὰ δὲν διδάσκεται, δὲν ὑποδεικνύεται, ἀλλὰ βιώνεται. Ὅχι προχειρότητες, ὅχι «δὲν βαριέσαι· ἀπροειδοποίητα ἦρθε, μήπως τὸν προσδοκούσαμε».

Στὸν Ἀι-Γιώργη ἔκανε δέηση καὶ στὴν μικρὴ τράπεζα μᾶς προσέφερε καλογερικὰ κεράσματα: τσίπουρο, λουκούμι καὶ καφέ. Ὁ ἴδιος ἔβαλε, ὅπως συνηθίζε, μέσα στὶς παλάμες του τὸ ποτήρι μὲ τὸ νερό, γιὰ νὰ μᾶς κάνει παρέα, νὰ μᾶς συντροφεύσει. Τὸν ῥωτήσαμε γιὰ τὸ ξεκίνημά του, τὶς πορεῖές του στὸν μοναχισμό, τὶς στράτες ποὺ βάδισε, γιὰ νὰ καταλήξει στὸ Κελλὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Μὲ ἀπλότητα ἄρχισε νὰ μᾶς διηγῆται τὴν ἱστορία του. Κάθε τόσο σταματοῦσε, γιὰ νὰ ζητήσῃ συγγνώμη γιὰ τὰ κακὰ του ἑλληνικά, ποὺ ἦταν καλύτερα ἀπὸ τὰ δικά μας. Εἶπα στοὺς μοναχοὺς μου:

-Αὐτὴ ἡ συνεσταλμένη βρύση θὰ μᾶς δώσει πιὸ καθάριο νερὸ ἀπὸ τὴν ὀρμητικὴ· ἂς ἐντείνουμε τὴν προσοχή μας.

Ὁ Γέροντας Διονύσιος μὲ πολλὴ χάρη σκιαγραφοῦσε τὴν βιοτὴ του καὶ μάλιστα τὶς ἀπαρχές τῆς μοναχικῆς του ἀφιερώσεως. Ὅπως φαινόταν ἀπὸ τὸ ἱλαρό του πρόσωπο, αἰσθανόταν ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση νὰ μνημονεύει τὰ περασμένα καὶ μάλιστα τὸν Γέροντά του καὶ κατὰ σάρκα ἀδελφὸ του Γυμνάσιο, στὸν ὁποῖο χρεωστοῦσε τὰ πάντα. Δὲν φαίνεται νὰ ἀντάλλαξαν τὰ ἀδέλφια μεταξὺ τους πικρόχολα λόγια, ὅπως συναντᾶμε σὲ πολλὲς παρόμοιες περιπτώσεις.

Γεννήθηκε ἀπὸ ἓνα εὐλογημένο ζευγάρι σὲ χωριὸ τῆς Μολδαβίας. Ἦταν ὀκταμελὴς ἡ οἰκογένειά του. Ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος γιὸς ἔγιναν μοναχοὶ στὴν Σκήτη Μάγκουρα. Ὁ Δημήτρης πῆγε κοντὰ στὸν ἀδελφὸ του Γεώργιο 14 ἐτῶν. Καὶ τὰ δύο ἀδέλφια εἶχαν ξεχωριστὴ χάρη ἀπὸ τὸν Θεό. Ὁ Γεώργιος ἔγινε σχετικὰ γρήγορα μοναχός, μετονομασθεὶς Γυμνάσιος, καὶ ἀργότερα διάκονος, ἐνῶ ὁ Δημήτρης, γιὰ τὸ νεαρὸ τῆς ἡλικίας του, συγκαταριθμήθηκε στὴν ἀδελφότητα ἔπειτα ἀπὸ δύο χρόνια φοίτησης σὲ κάποιο σχολεῖο.

Τὸ 1923 γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία ἦταν ἀποφράδα χρονιά. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἐορτολογίου δίχασε τὴν Ἐκκλησία. Μοιράστηκαν τὰ μέλη της σὲ ἀντιμαχόμενες μερίδες. Μάλιστα στὴν Ῥουμανία ἐπέφερε μεγάλῃ κρίση στοὺς πιστοὺς καὶ ἰδιαίτερα στοὺς μοναχοὺς. Ὁ Γέροντας Γυμνάσιος καθόλου δὲν ἀναπαύοταν μὲ τὴν ἐξέλιξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἄκουσε πῶς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἄγνωστος σ' αὐτοὺς τόπος μέχρι τότε, ἔμεινε στὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο καὶ οἱ μοναχοὶ ἐστεροῦντο καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ἐνῶ ἡ Ῥουμανία εὐποροῦσε. Τὸ ἀσκητικὸ του πνεῦμα τὸν ὠδήγησε στὸν Ἀθῶνα τῶν παραδόσεων καὶ τῶν στερήσεων. Βέβαια ἡ φήμῃ τῆς στερήσεως τῶν μοναχῶν στὸν Ἀθῶνα ἦταν πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Ἀκριβὸς ἦτανε τὸ ψωμί, ἀλλὰ ὅχι ὅτι δὲν ὑπῆρχε.

Στὸ Ὄρος ἔφθασαν τὸ 1926, παραμονὴ τῆς γιορτῆς τοῦ Γενεσίου τῆς Παναγίας. Ἡ

άγρυπνία που παρακολούθησε ό Γέροντας στο Κελλι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου στην Καψάλα ἦταν μία οὐράνια ἐμπειρία, τῆς ὁποίας ἡ διήγηση, παρὰ τὰ χρόνια που πέρασαν, τοῦ ἄφηνε εὐφροσύνη στην καρδιά. Ἡ ἐμπειρία αὐτή τὸν ἔκανε πολὺ γρήγορα νὰ ξεχάσει τὸ περιπετειῶδες ταξίδι του μ' ἓνα σαπιοκάραβο ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὸν Ἀθωνα. Βέβαια γιὰ τὸν πατέρα Διονύσιο ὁ ἀδελφός του Γυμνάσιος ἦταν δένδρο εὐσκιόφυλλο, που στὴν σκιά του πάντα εὕρισκε ἀνάπαυση καὶ σιγουριά. Στὰ δύο αὐτὰ ἀδέλφια βρῆκε πλήρη ἐφαρμογὴ τό: «ἀδελφὸς ὑπ' ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὁμοιάζει μὲ πόλη ὀχυρά». Σ' αὐτὴ τὴν μικρὴ συντροφιά ἀπὸ τὴν Ῥουμανία στὸν Ἀθωνα ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι συνοδοιπόροι. Μπροστάρης ἦταν ὁ Γυμνάσιος, ὁ αὐτάδελφος τοῦ παπα-Διονύση.

Φαίνεται ἀπὸ τὶς διηγήσεις τοῦ Γέροντα πὼς σὲ κάθε μεγάλη γιορτὴ γινόταν ἀγρυπνία καὶ προηγεῖτο νηστεία, γιὰ νὰ ἔχουν οἱ πατέρες θεία Κοινωνία.

Θέλοντας ὁ Γέροντας Γυμνάσιος νὰ μὴν ὕστερῇ ὁ ἀδελφός του στὴν βασικὴ ἀρχὴ τῆς ξενιτείας, τὸν ἔστειλε σὲ ξένο Γέροντα νὰ κάνει τὸν χρόνο τῆς δοκιμασίας του. Τί ξενιτεία θὰ ἐξασκοῦσαν ἂν ἔμεναν δύο ἀδέλφια μαζί καὶ μάλιστα ὁ μικρότερος νὰ ἔχει πάντα τὸ θάρρος τοῦ μεγαλυτέρου;

Καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπεδίωκαν πάντα τὴν ἀκρίβεια τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ διδαχὴ του μέχρι τὰ ἔσχατά του. Ὁ πατὴρ Διονύσιος μᾶς διηγεῖτο πὼς κάποτε ὁ ἐντεταλμένος νὰ κρούει τὸ ξύλο γιὰ τὴν ἀκολουθία ἀδελφὸς οὔτε εὐχὴ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Γέροντα οὔτε καὶ τὴν εὐχὴ -τὸ «Δί' εὐχῶν...»- εἶπε, χτυπώντας τὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ τοῦ Γέροντα. Ὁ σατανᾶς τότε παρουσιάστηκε στὸν τυφλὸ Γέροντα καὶ τὸν πείραξε, παριστάνοντας τὸν ἐκκλησιαστικὸ μοναχό. Τοῦ λέει ὁ Γέρων:

-Γιατί δὲν λὲς τὴν εὐχή;

-Γιατί, τὴν λέτε ἐσεῖς οἱ μοναχοί;

-Πίσω μου σ' ἔχω, σατανᾶ.

Καὶ ἐξαφανίσθηκε ὁ πειρασμός.

Οἱ Γεροντάδες προεῖδαν πὼς τὸ Ὅρος θὰ χάσει, ἰδίως ἀπὸ τὶς Καρυές, τὴν ἡσυχία καὶ γι' αὐτὸ θὰ εὐθύνονται κυρίως οἱ μοναχοί. Γι' αὐτὸ ἔφυγαν μακριὰ ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ Ὁρους, τὶς Καρυές, γιὰ τὴν Σκήτη τῆς Κολιτσοῦς, τὸ 1937. Δὲν ὑπολόγισαν καθόλου τοὺς κόπους, τὶς στερήσεις, τὶς ταπεινώσεις, τὶς περιφρονήσεις -νὰ κάνουν τοὺς μεροκαματιάρηδες γιὰ δύο κιλὰ ψωμὶ τὴν ἡμέρα- που πέρασαν στὰ Κελλιὰ τῆς Καψάλας, καὶ ἔφυγαν γιὰ τὴν ἀγαπημένη τους ἐρημιά, τὴν ὁποία τοὺς ἐξασφάλιζε ἡ σκληρὴ καὶ ἀπομονωμένη Κολιτσού. Οἱ κάματοι τῶν τριῶν Γερόντων, Γεδεῶν, Γυμνασίου καὶ Διονυσίου, γιὰ τὴν ἀνακατασκευὴ τοῦ σχεδὸν ἀνύπαρκτου Κελλιοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου δὲν ἔχουν μέτρο συγκρίσεως. Ὁ Γέροντας Γεδεῶν εἶχε φτιάξει εἰδικὰ σαμαράκια, που τὰ φοροῦσαν στὴν πλάτη καὶ κουβαλοῦσαν πέτρες ἀπὸ τὸ ἀπέναντι ῥέμα. Ὅταν μάλιστα ἔφθασαν τὰ χρόνια τοῦ δεύτερου πολέμου, τὰ πράγματα δυσκόλεψαν περισσότερο. Ὁ Πατὴρ Γεδεῶν ἔφυγε

στήν Ῥουμανία γιὰ λογία, ὅπως συνηθίζετο ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ὑπὲρ ἀποπερατώσεως τοῦ Κελλιοῦ. Ἡ παλιοκατάσταση τὸν κράτησε μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 1960 στήν Ῥουμανία.

Μέσα στὶς ἐπόμενες δύο δεκαετίες κοιμήθηκαν οἱ παλιοὶ Γεροντάδες καὶ ἀνέλαβε τὸ ἱερὸν Κελλὶ ὁ Πατὴρ Διονύσιος. Ποτὲ δὲν ἀνέφερε τὴν λέξη «Κελλίον» μόνη της, ἀλλὰ πάντα «ἱερὸν Κελλίον». Καὶ τὸν Γέροντα τοῦ Κελλίου ἤγούμενο τὸν προσφωνοῦσε. Ὁ Γέροντας θεωροῦσε κάθε τόπο ποὺ γίνεται προσευχὴ καὶ λειτουργία σεβαστὸ καὶ ἱερό. Δὲν ἄκουγες ποτὲ ἀπὸν τὸν δάσκαλο λόγια κούφια. Γιὰ τὸν Πατέρα Διονύσιο τὰ πιὸ ἀγαπητὰ του πράγματα ἦταν ἡ ἀκολουθία, ἡ διακονία, τὸ ἱερὸ Κελλὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, γιὰ τὸ ὁποῖο πολὺ κοπίασε, τὸ ἱερὸν Μοναστήριόν του καὶ ὁ μετανοημένος ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ πολλές φορὲς ἔλεγε:

-Ἀδέλφια μου, ἐμεῖς δὲν ἔχουμε τίποτε, παρὰ μόνον τὸν Θεόν, τὴν Παναγία καὶ τὸ Μοναστήρι. Μετὰ τὸν Θεὸν ἡ καταφυγὴ μας εἶναι τὸ Μοναστήρι.

Ἡ διδαχὴ του ἦταν εὐαγγελικὴ, πατερικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ. Ἦταν ὁ μόνος Γέροντας ποὺ ἔλεγε:

-Ἀκολουθεῖτε τὶς συμβουλὲς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁ ἀληθινὸς καὶ μοναδικὸς δρόμος τῆς σωτηρίας εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Σ' αὐτὴν μαθαίνουμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πῶς θὰ προετοιμαστοῦμε σ' αὐτὴν τὴν ψεύτικη ζωὴ γιὰ τὴν αἰώνια καὶ ἀληθινή.

Ὁ λόγος του εἶχε μέτρο τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Δὲν ἔλεγε ὑπερβολές γιὰ νὰ φανῇ αὐτὸς ψηλὰ καὶ ὁ ταλαίπωρος λαϊκὸς ὅσο γίνεται πιὸ χαμηλὰ.

-Πῶς αἰσθάνεστε, Πάτερ Διονύσιε;

-Πολὺ ἀμαρτωλός, ἀλλὰ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου ποτὲ δὲν τὴν ἔχασα. Πάντα τὴν ἀφήνω στὸ μέγα ἔλεος.

Δὲν παρουσίαζε μεγάλες τὶς ἀποστάσεις μεταξὺ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν γιὰ νὰ κονιορτοποιήσει τὸν ἄλλον. Παρήγορα λόγια εἶχε καὶ γιὰ τὸν ἱστάμενο καὶ γιὰ τὸν πεσόντα. Ἔλεγε:

-Ἡ ἀπόσταση θὰ φανῇ βεβαία μόνον στήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου. Ἐδῶ παίζει τὸ πρᾶγμα καὶ γιὰ τοὺς Ἁγίους καὶ γιὰ τοὺς ἀμαρτωλούς.

Ὁ λόγος του ἦταν βατὸς γιὰ ὅλους. Μόνον δύο ἢ τρεῖς φορὲς ἀναφέρθηκε στήν διδαχὴ του σὲ ἔκτακτες θεῖες ἐνέργειες ἢ σατανικὲς ἐμφανίσεις. Ὁ Γέροντας τὰ πρῶτα χρόνια δὲν δίδασκε. Στὶς ἐρωτήσεις ἀπαντοῦσε πολὺ συνεσταλμένα. Ὅταν δὲν ἔβλεπε νόημα στὶς ἐρωτήσεις, ἔλεγε ὅτι τὰ ἑλληνικά του δὲν εἶναι καλά. Γιὰ τὰ σαρκικὰ πάθη ποτὲ δὲν μιλοῦσε· θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του ἀκατάλληλο. Ἀργότερα, ἴσως μὲ τὴν παρότρυνση κάποιων ποὺ τὸν εὐλαβοῦντο, ἄρχισε νὰ ἀναπτύσσει διδασκαλία. Σ' ὅλα τὰ πράγματα εἶχε παγιωμένες θέσεις. Γι' αὐτό, ὅσες φορὲς καὶ νὰ δίδασκε, ἔλεγε τὰ ἴδια του. Ὁ λόγος του δὲν ἦταν ἐφημερίδα· ἦταν εὐαγγελικὸς, πατερικὸς, ἐκκλησιαστικὸς. Ὁ Κολιτσιώτης Γέροντας δίδασκε

πολύ ώραία πράγματα για τὴν Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησία:

-Αὐτὴ ἡ μεγάλη Ἀγία συμβουλεύει ὅσα συντελοῦν στὴν σωτηρία τοῦ κόσμου καὶ πέραν τοῦτο τίποτε ἄλλο. Δὲν λαλεῖ γιὰ νὰ ικανοποιήσει τὶς περιέργειές μας, ἀλλὰ μόνον γιὰ σωτηρία. Δὲν εἶναι ἐγκυκλοπαίδεια· εἶναι τὸ πάντοτε ἀνοιχτὸ βιβλίο τῆς ζωῆς. Μόνον ὅποιος ἐπιζητεῖ τὴν σωτηρία του τὸ διαβάζει.

Ὁ Γέροντας ἦτανε μία βρύση, στὴν ὁποία δὲν ἔβλεπες κάνουλα. Ἐφτανε νὰ τὴν σκουνητήξεις, γιὰ νὰ ἀρχίσει νὰ τρέχει νερὸ βουνίσσιου, καθαρὸ καὶ δροσερό.

Ὁ λόγος του γιὰ τὴν προσευχὴ ἦτανε ζεστὸς σὰν τὸ φρεσκοαρμεγμένο γάλα ποὺ πίναμε ὅταν ἦμαστε μικρὰ παιδιά:

Μία εἶναι ἡ θύρα τοῦ ἐλέους. Ὅλες οἱ ἄλλες οὔτε κὰν παραπόρτια δὲν εἶναι. Αὐτὴ ἡ πόρτα τοῦ Θεοῦ ἐλέους ἀνοίγει μόνον μὲ τὴν προσευχὴ καὶ μὲ τὴν ταπείνωση.

Συνιστοῦσε τὴν εὐχὴ τοῦ Ἰησοῦ ὡς τὴν πιὸ μικρὴ καὶ τὴν πιὸ μεγάλη, τὴν πιὸ εὐκόλη καὶ τὴν πιὸ δύσκολη προσευχή.

-Ἐὰν συνεχῶς τὴν λέγεις, γίνεται τόσο εὐκόλη σὰν τὴν ἀναπνοή σου. Ὅταν μάλιστα στὸ τέλος τῆς εὐχῆς προσθέτης «ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν», πολεμεῖται πολὺ ὁ σατανᾶς. Τὸ ἰσχυρότερο ὄπλο τοῦ διαβόλου εἶναι ὁ ἐγωϊσμός καὶ τοῦ χριστιανοῦ τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλό». Ἀπὸ τὴν δοξολογία τοῦ Θεοῦ ἡ ψυχὴ παίρνει πολλὴ ὠφέλεια,. Μαζὶ μὲ τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ...» λέγε καὶ τὸ «δόξα σοι, ὁ Θεός». Ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς μοναχοὺς πάντα αὐτὴν τὴν φωνὴ ἀκουγες ἀπὸ τὸ στόμα τους: «ἐλέησόν με-δόξα σοι, ὁ Θεός». Ἀδελφοί μου, ἀπὸ τὸν Θεὸ θὰ ζητᾶμε πάντα τὴν σωτηρία μας. Τὰ ἄλλα θὰ μᾶς τὰ δώσει μόνος Του, ὅπως λέει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ὁ ὁσιος σπουδαία θεωροῦσε καὶ τὴν προσευχὴ τῆς 24ωρης ἀκολουθίας. Κάποιος ἄλλος ἀββᾶς ἔλεγε:

-Μοναχὸς ποὺ δὲν παρακολουθεῖ τὶς ἀκολουθίες πρέπει νὰ ἀπελαύνεται τοῦ Ὁρους. Τὸ ἱερὸν Κελλίον λειτουργοῦσε ὅπως ἓνα ἀρχαῖο κοινόβιο μὲ τὶς ἀκολουθίες στὶς τακτὲς ὥρες τοῦ 24ώρου, τὸν προσωπικὸ κανόνα στὸ Κελλί, τὴν κοινὴ τράπεζα καὶ τὴν διακονία.

Στὰ ὑστερνά του εἶχε δύο δοκιμασίες. Πρώτη: ἡ ὀλοκληρωτικὴ τύφλωση· σ' αὐτὴν λυπότανε μόνον ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ βοηθήσει τοὺς ἀδελφοὺς στὴν διακονία. Καὶ ἡ δεύτερη καὶ ὀδυνηρότερη γιὰ τὸν Γέροντα ἦτανε ποὺ τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του ἔχασε τὸ κουράγιο του νὰ παρακολουθῇ στὴν ἐκκλησία τὴν ἀκολουθία καὶ τὴν Θεία Λειτουργία. Ἐλεγε:

-Μπροστὰ στὴν Θεία Λειτουργία πάντα βλέπω τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ καὶ ἰλιγγιᾶ ὁ νοῦς μου.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ὁ Γέροντας ἄστραφτε σὰν τὸν ἥλιο ἦτανε στὴν διδαχὴ γιὰ τὴν ταπείνωση. Ἀπὸ καμμία συζήτηση δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὸ ὀσιακό του στόμα ἡ διδαχὴ γιὰ

τὴν ταπείνωση καὶ τὴν βδελυκτὴ ὑπερηφάνεια. Ἀπὸ τὴν Ἀγία Γραφή εἶχε καταλάβει πὼς ὁ Θεὸς τίποτε ἄλλο δὲν ζητᾷ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο παρὰ μόνο ταπείνωση. Αὐτὴν τὴν θεοῦφαντη ἀρετὴ μὲ ποικίλους τρόπους καὶ λόγους ἐγκωμιάζει:

-Στὸν κόλπο τῆς ταπεινοφροσύνης θὰ βρῆς τὸν Χριστό, ἐνῶ στοὺς κόλπους τοῦ ἐγωῖσμοῦ τὸν διάβολο. Ὁ ἐγωῖστὴς πάντα βαδίζει ἀριστερά. Εἴτε χαμηλὰ βρίσκεται εἴτε ὑψηλὰ στὴν κοινωνία, τὸ ἴδιο κακὸ κάνει: σκορπίζει τὸν θάνατο. Ἡ ταπεινοφροσύνη δένει ὅλες τὶς ἀρετὲς μεταξύ τους, ἐνῶ ὁ ἐγωῖσμος τὶς διαλύει καὶ τὶς ἐξαφανίζει. Ὁ ἐγωῖσμος εἶναι ἡ φυγαδεύτρα δύναμη καὶ ὁ σκορπισμὸς ὅλων τῶν ἀγίων ἀρετῶν.

Καὶ συμπλήρωνε ὁ Ὅσιος:

-Μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη γινόμαστε ἀπρόσβλητοι ἀπὸ τὸν σατανᾶ καὶ παιδιὰ ἀγαπητὰ τοῦ Θεοῦ, φυλαγμένα ἀπὸ τὴν Χάρη Του. Ἡ ταπείνωση εἶναι τὸ φρούριο τῶν ἀρετῶν, εἶναι ἡ βάση καὶ τὸ θεμέλιο γιὰ νὰ ἀνέλθῃ ψηλὰ ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἡ πιὸ σίγουρη ὑψωτικὴ μηχανή –καλλιεργώντας βέβαια καὶ τὶς ἄλλες ἀρετές. Αὐτὴ ἡ μεγάλη ἀρετὴ καλλιεργεῖται, ἂν ὁ ἄνθρωπος ὅ,τι πετυχαίνει τὸ θεωρῇ φώτιση Θεοῦ καὶ οὐχὶ δικό του ἐπίτευγμα. Ἀλλιῶς, γίνεται παντοδύναμος, ὑπεράνθρωπος, καὶ ἀρνεῖται τὸν Θεό. Ἔτσι, ἡ ἀθεία θέριψε τὸν κόσμο μὲ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἐγωῖστὴς ποτὲ δὲν μένει κοντὰ στὸν Θεό. Ἡ κατάληξή του εἶναι νὰ γίνῃ ὁ ἴδιος ἐωσφόρος. Ὅταν λαλῇ, δὲν ὁμιλεῖ ὁ ἴδιος, ἀλλ’ ὁ ἐωσφόρος ποὺ κατοικεῖ μέσα του.

Γι’ αὐτὸ ἤθελε καὶ στὸν γάμο καὶ στὸν μοναχισμό ὑπακοή, ἐκκοπὴ τοῦ θελήματος καὶ ταπεινοφροσύνη. Συνεχῶς συμβούλευε ὁ Γέρων:

-Ἄν ἡ ταπείνωση δὲν μᾶς ἔχει γίνῃ πεποίθηση, δὲν ἐλεούμεθα ἀπὸ τὸν Θεό. Πάντα πίστευε στὸ μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὴν ἀμαρτωλότητα καὶ ἀναξιότητά σου θὰ τὸ ζητᾷς καὶ ὅλα θὰ σοῦ τὰ δώσει ὁ καλὸς Θεός. Ἡ ταπείνωση βοηθᾷ νὰ βλέπουμε τοὺς ἄλλους ἀγίους, νὰ μὴν κατακρίνουμε κανέναν. Αὐτὸ φέρνει τὴν θεία Χάρη στὴν ψυχὴ μας καὶ ἐργαζόμεθα τὶς ἅγιες ἀρετές. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἀρχίζει μὲ τὴν ταπείνωση καὶ τὴν ἐκκοπὴ τῶν παθῶν. Ἡ ἀναγνώριση τῶν ἀτελειῶν μας κρατᾷ τὸν Θεὸ κοντά μας, φωλιάζει στὴν καρδιά μας ὁ Κύριός μας, μᾶς κάνει μόνιμο οἶκο διαμονῆς Του.

Καὶ στοὺς μοναχοὺς ἀπηύθυνε ὁμορφους καὶ ἐπικοδομητικοὺς λόγους, σὰν πατέρας φιλόστοργος σὲ ἀγαπημένα παιδιὰ του:

-Παιδιὰ μου, δύο δρόμοι ὑπάρχουν: ἡ καλογερικὴ καὶ ὁ γάμος. Αὐτοὶ εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας. Καὶ στοὺς δύο τὴν εἰρήνη νὰ διώκετε. Καὶ ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος θέλουν αὐτοθυσία, ἀγάπη καὶ ὑπομονὴ μεγάλη. Ἡ προσέλευση στὸν μοναχισμό εἶναι μυστήριον καὶ ἡ καλὴ πρόθεση τοῦ προσερχομένου φαίνεται, ὅταν ἀμέσως ῥωτᾷ τὸν Γέροντα ὁ ἴδιος: «Τί νὰ κάνω, γιὰ νὰ γίνω καλὸς μοναχός». Τὰ

καθήκοντα τοῦ μοναχοῦ καὶ τῆς ἐργασίας του δὲν εἶναι ἀπὸ ἄνθρωπο· εἶναι δοσμένα ἀπὸ τὸν Θεό, ὅπως μᾶς παρέδωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες. Ἐγίνες, ἀδελφέ μου, μοναχὸς στὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας; Μὴ ζητήσεις μήτε πλούτη μήτε δόξες μήτε τιμές, γιατί θὰ χάσεις τὴν σωτηρία σου καὶ τὴν Παναγία ἀπὸ ἐγγυήτρια τῆς σωτηρίας σου. Μοναχέ μου, ὅσο καὶ νὰ δυσκολεύεσαι στὸ Ὅρος, μὴν μετανιώσεις ποὺ ἄφησες τὴν ὁμορφὴ πατρίδα σου καὶ τοὺς συγγενεῖς σου. Ὅχι· εἶναι γογγυσμὸς στὸν Θεὸ ποὺ σὲ κάλεσε στὸ μοναχικὸ ἐπάγγελμα. Ὁ μοναχός, ὅποιος καὶ νὰ τὸν νουθετῇ, τὸν βλέπει στόμα Θεοῦ, καὶ ἰδιαίτερα τὸν Γέροντά του. Τὸ «νάναι εὐλογημένο», ὅταν προφέρεται μὲ ταπείνωση, ἐπιφέρει καρποὺς ἀμαράντους εὐαγγελικοὺς στὴν ψυχὴ μας. Ὅταν ὅμως λέγεται μὲ πείσμα καὶ ἐγωϊσμό, ἐπισύρουμε κατάρρα θεήλατο ἐπάνω μας.

-Γιὰ τὴν μοναχικὴ πολιτεία ὑπάρχει μόνον ἓνα δρόμος: ἡ ἀκολουθία, ὁ κανόνας καὶ ἡ διακονία. Ἄλλη στράττα δὲν ὑπάρχει. Μὴν ψάχνεις σταυροδρόμια, γιὰ νὰ πετύχεις τοῦ σκοποῦ σου. Ἐπιλέγετε νὰ ἔχετε καλὸ πνευματικὸ πατέρα καὶ νὰ λέγετε ὅλους τοὺς λογισμοὺς σας. Ἐτσι, εὐκόλα καὶ σωστὰ θὰ βαδίσετε τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου. Τὸ θεμέλιο τοῦ μοναχοῦ εἶναι ἡ ὑπακοή, ἡ ἐκκοπὴ τοῦ θελήματος καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη. Μὲ αὐτὰ γίνεται δυνατὸς πόλεμος τῶν ἀκαθάρτων πολέμων.

-Ἡ ἐκκοπὴ τοῦ θελήματος ἐπιφέρει ταπείνωση καὶ ἡ ταπείνωση προσευχὴ καὶ θεολογία. Μοναχέ, ἡ ἀγία ὑπακοὴ κάνει καὶ τὰ πιὸ βαριὰ διακονήματα εὐκόλα καὶ ξεκούραστα. Βέβαια ἡ ὑπακοὴ εἶναι αὐτοκαταδίκη τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἶναι πολλὴ δύσκολη. Γιὰ νὰ εἶσαι ἀγιορείτης μοναχός, πρέπει νὰ πιστεύεις εὐλαβικὰ στὶς ἀγιορείτικες παραδόσεις, στοὺς ὅρους καὶ τὰ ἀποφθέγματα τῶν Γερόντων.

Τὸν ἀγωνιστὴ μοναχὸ τὸν ὠνόμαζε παλληκάρι.

Καὶ τοὺς λαϊκοὺς μὲ πολλὴ ἀγάπη ὑποδεχόταν καὶ μὲ ἀπέραντη συγκατάβαση στὶς ἀδυναμίες τους. Πάντα ῥωτοῦσε τὸ ὄνομα, τὴν καταγωγὴ, τὴν ἐργασία καὶ τὴν οἰκογενειακὴ τους κατάσταση. Καί, κατὰ τὴν ἀρχαία ἀσκητικὴ παράδοση, ῥωτοῦσε:

-Τί σὲ ἔκανε νὰ ἔρθεις πρὸς ἐμᾶς τοὺς ἀμαρτωλούς;

-Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἀξιοθαύμαστος λαός. Ἔδωσαν τὸ φῶς τοὺς στὸν κόσμον. Ἀλλὰ σήμερα, μὲ τὶς ὑποχωρήσεις στὸν σύγχρονο πολιτισμὸ, σκοτάδι σκορπίζουν.

-Ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ εἴμαστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἐσχατολογικὸ σημάδι εἶναι ποὺ σήμερα, ἀντὶ νὰ εἴμαστε φῶς, γίναμε ψηλαφητὸ σκοτάδι. Ἀδελφοί μου, ὁ Κύριός μας εὐκόλα πράγματα μᾶς ζητᾷ, ἀλλ' ὁ πειρασμός, ποὺ κυριεύει τὴν ψυχὴ μας μὲ τὴν καλλιέργεια τῶν παθῶν, μᾶς τὰ παρουσιάζει ὅλα δύσκολα καὶ ἀκατόρθωτα. Ὁ Πλάστης καὶ Δημιουργός μας μᾶς ἄφησε ἐλευθέρους νὰ ἐπιλέξουμε τὸν δρόμον μας. Ἀλλ' ὅμως, ὅπως πάντοτε φιλόανθρωπα φερόμενος, ἐφώτισε τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας μας διὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἁγίων πατέρων μας εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας. Οἱ δρόμοι τῆς σωτηρίας εἶναι ἀνοιχτοί, ἂν ἀκολουθοῦμε τὶς ἐντολὰς τῆς Ἐκκλησίας μας.

-Τὰ ἐμπόδια τῆς σωτηρίας μας εἶναι οἱ ἀδυναμίες μας καὶ ὁ πείραζων διάβολος. Γι' αὐτὸ χρειάζομαστε συνεχῇ προσπάθεια. Ἡ συνεχὴς προσπάθεια εἶναι ἡ σκάλα τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ λέξη «προσπάθεια» ἄρесе πολὺ στὸν Γέροντα, καὶ τὴν πρόφερε παχειά. Ἀκόμα καὶ τὶς λέξεις «ἅγιοι Πατέρες, Ἐκκλησία Ὁρθόδοξη» ὅταν τὶς ἔλεγε, ἔσταζε τὸ στόμα του μέλι καὶ γάλα. Πίστευε καὶ διακήρυττε μὲ στετόρεια φωνὴ πὼς εἴμαστε τέκνα ἀγαπητὰ ἀγίων Πατέρων καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἤθελε ζωντανά, πιστὰ μέλη τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας.

Ἦταν ἄνθρωπος τῆς μυστηριακῆς ζωῆς. Ἔλεγε καὶ ξανάλεγε:

-Τὰ πάθη ξεβρῖζώνονται μὲ τὴν συνεχὴ ἐξομολόγηση. Ὅσες φορὲς καὶ νὰ πέσεις, τράβα στὸν Πνευματικό.

Ἦθελε τὸν ἐξομολόγο νὰ τὸν ἔχουμε κοντά μας, γιὰ νὰ μὴν βρίσκουμε δικαιολογία τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ.

-Τὸ κατ' ἐξοχὴν ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἡ φιλανθρωπικὴ πρόνοια, ἀλλὰ τὸ νὰ συγχωρῇς ἁμαρτίες.

-Δὲν θὰ τιμωρηθοῦμε γιὰτὶ ἁμαρτήσαμε, ἀλλὰ γιὰτὶ δὲν μετανοήσαμε. Τὴν ἐξομολόγηση ὁ Θεὸς τὴν ἔδωσε, γιὰτὶ γινώριζε τὶς ἀδυναμίες μας. Χωρὶς αὐτὴν κανένας δὲν σώζεται.

-Χριστιανὸς εἶναι ὁ ἔχων μυστηριακὴ ζωὴ καὶ ἐκκλησιασμό. Ἀλλιῶς, ἅς λέει ὅτι εἶναι χριστιανός. Χωρὶς ἐξομολόγηση δὲν ὑπάρχει σωτηρία, μὴ σὲ ἀπατᾷ ὁ λογισμός: «Τὰ εἶπα στὴν εἰκόνα, τὰ εἶπα στὴν Παναγία, τὰ εἶπα στὸ πλησίον μου· συγχωρέθηκα». Ἡ ἐξομολόγηση θέλει παπᾶ καὶ πετραχήλι, ὅμως μᾶς παρέδωσε ἡ Ἐκκλησία. Οἱ συμβουλὲς τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ μεγάλη μας ἐλπίδα, ποτὲ μὰ ποτὲ μὴν ξεχνᾶμε πὼς τὰ ἅγια Μυστήρια εἶναι οἱ φάροι τῆς Ὁρθοδοξίας. Προσέχετε. Ὁ γάμος διαλύετε ἀπὸ ὑποψίες, ἐγωϊσμοὺς καὶ λογισμοὺς. Οἱ πνευματικοὶ πατέρες πολὺ βοηθοῦν στὴν συγκρότηση τοῦ γάμου. Ὁ Πνευματικὸς συμβουλεύει ὡς τριός, χωρὶς συναισθηματισμοὺς καὶ προσωποληψίες. Ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι τὸ ὠραιότερο πρᾶγμα πάνω στὴν γῆ καὶ πολὺ βοηθᾷ στὴν διατήρηση τῆς οἰκογένειας. Ἡ ἀγάπη ἀποκτᾶται μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἡ κατάκριση εἶναι ὁ σεισμὸς τῆς οἰκογένειας καὶ τῆς κοινωνίας ὁλόκληρης. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία δὲν ἔχουμε ἄδεια νὰ κατακρίνουμε, γιὰτὶ ἀφ'

ἐνὸς ἀπομακρύνουμε τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου παίρνουμε ἐπάνω μας τὶς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων, ἐμεῖς ποὺ δὲν μπορούμε νὰ βαστάξουμε τὶς δικές μας.

Γιὰ ὅλες τὶς ἀρετὲς ἐπέμενε στὴν καλὴ ἀνατροφή τῶν παιδικῶν χρόνων.

-Τὰ παιδικὰ μας χρόνια σημαδεύουν ὅλη μας τὴν ζωὴ. Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ παιδὶ πειράζεται καὶ ὅταν μάλιστα μαργαρίζεται ἀπὸ τὶς βρώμικες εἰκόνες τῆς

τηλεόρασης, ὁ ἀγώνας γίνεται πολὺ μεγαλύτερος.

Ἡ τηλεόραση στὴν καρδιά τοῦ Γέροντος ἦτανε κάρβουνο ἀναμμένο.

-Ἐγινε μὲ πολλὴ σοφία αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἄν δείχνει καλὰ, βοηθᾷ τὸν ἄνθρωπο. Ἐπειδὴ ὅμως συνήθως εἶναι περισσότερα τὰ κακά, χαλοῦν τὸν λογισμό. Προτιμότερο εἶναι νὰ μὴν ὑπάρχει στὰ σπίτια τῶν χριστιανῶν. Ἡ τηλεόραση καὶ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα συμμάχησαν, γιὰ νὰ καταστρέψουν τὸν ἄνθρωπο, καὶ ποτὲ δὲν τὰ χαλοῦμε μεταξύ τους. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ κρατοῦντες ἔχουν τεράστια εὐθύνη, ὅποια χώρα καὶ νὰ κυβερνοῦν, ἰδιαίτερα ὅμως οἱ ὀρθόδοξοι ἀρχηγοί. Τρία πράγματα κάνουν σήμερα τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν δύσκολη: ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, οἱ κακὲς παρέες καὶ ἡ τηλεόραση. Σπέρνουν ἀγκάθια καὶ τριβόλια στὴν διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν καὶ ὅσο διαβαίνει ὁ χρόνος τὰ πράγματα θὰ γίνονται δυσκολότερα. Σὲ λίγο ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ βρῖσκει παρθένους νὰ χειροτονήσει ἱερεῖς καὶ παρθένα ζευγάρια νὰ εὐλογήσει στὸν γάμο. Γι' αὐτὸ οἱ ἅγιοι Πατέρες ἤθελαν τὸν γάμο στὰ 16 τῆς γυναίκας καὶ στὰ 18 γιὰ τὸν νέο, προτοῦ μολυνθοῦν ἀπὸ τὶς σαρκικὲς ἁμαρτίες.

-Σοφὰ κυκλοφόρησαν τὴν Ἀγία Γαφὴ σὲ εἰκόνες γιὰ τὰ παιδιά, ἀλλὰ τί νὰ κάνει μόνο αὐτὸ μπροστὰ στὶς ἄπειρες ἀναίσχυντες εἰκόνες ποὺ κυκλοφοροῦν οἱ ἄθεοι καὶ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὅμως δὲν θὰ κάνουμε τὴν χαρὰ τῶν δαιμόνων νὰ ἀπελπιστοῦμεν. Δὲν θὰ ἀφεθοῦμε τῆς προσπάθειας νὰ ἐμφυτεύσουμε στὴν καρδιά τους τὴν εὐαγγελικὴ διδασκαλία.

-Τὸ ἡμερολόγιο δὲν εἶναι ἄρθρο πίστεως, ὅπως δογματίζουν οἱ παλιοημερολογίτες. Ἐπέφερε ὅμως κομμάτιασμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐγινε σχίσμα. Δὲν εἶναι πιά συμπαγὴς, ὁλόκληρη. Ἐφυγε ἡ ἀγάπη μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀντιπαλότητες καὶ μάχες καὶ ἔριδες. Τὸ παλιὸ μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει ἀκρίβεια χρόνου, νὰ χάνει, ἀλλ' εἶναι τῶν ἁγίων Πατέρων. Εἶπα κάποτε στὸν Γέροντά μου: «-Ἡ Καινὴ Διαθήκη πάλιωσε πολὺ· νὰ σοῦ πάρω καινούργια;». «-Ὅχι, παιδί μου, εἶναι τοῦ πατέρα μου».

Ἡ Ἐκκλησία δὲν μετρᾷ χρόνους καὶ καιροὺς. Ζῇ πάντα τὸν δικό της χρόνο. Πολὺ πονεῖ ἡ ψυχὴ μου γιὰ τὸ κομμάτιασμα τῆς Ἐκκλησίας. Χάθηκε ἡ ἐνότητα γιὰ τὴν ὁποία πολὺ προσευχήθηκε ὁ Χριστός. Πολὺ φοβᾶμαι πὼς μία νέα παραχάραξη θὰ φέρει καὶ δεῦτερο κομμάτιασμα στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς.

Ὁ παπα-Διονύσης εἶχε κάποιες λέξεις καὶ φράσεις ποὺ ἰδιαίτερα ἀγαποῦσε καὶ ἄλλες ποὺ ἐβδελύσσετο.

Τὸ «δὲν βαριέσαι» εἶναι ἡ καταστροφή καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἄλλης καὶ τὸ οἴκτιρε πάντοτε. Ἀκόμη καὶ τὴν φράση τῶν κοσμικῶν «ἐδῶ εἶναι ὁ παράδεισος, ἐδῶ εἶναι καὶ ἡ κόλαση» τὴν θεωροῦσε ἐξουδετέρωση τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας -σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία «ἐδῶ προετοιμαζόμαστε γιὰ τὴν αἰώνια ζωή»- καὶ

ἀνακεφαλαίωση τῆς ἀθείας καὶ τῆς ἀπιστίας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου.

Ἐνῶ, οἱ γλυκεῖες λέξεις τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἐρημίτου ἦταν: ἡ «ψυχούλα». Τὴν ἔλεγε ἔτσι γιὰ νὰ τὴν καλοπιάσει, νὰ τὴν διεγείρει νὰ βρίσκεται πάντοτε στὶς ἐπάλξεις τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα. Ἡ ἄλλη φράση ἦταν ἡ «αἰώνια ζωὴ», τὴν ὁποία διέστελλε ἀπὸ τὴν ψεύτικη. Αὐτὰ ἀπὸ τὸ στόμα του εἶχαν ἰδιαίτερο ἄκουσμα. Ἐρρίχναν τὸν μεσότοιχο τοῦ φραγμοῦ τῆς ἐδῶ ζωῆς μὲ ἐκείνης καὶ γινότανε μία ὁμορφὴ συνέχεια.

Φαίνονταν ὁ ἀσκητὴς ἀπὸ αὐτὰ ποὺ δίδασκε πῶς ἦταν βαθὺς γνώστης τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Πρέπει ὅλη νὰ τὴν μελέτησε μὲ πολλὴ προσοχή. Στοὺς πειρασμοὺς τοῦ Δικαίου Ἰωβ διασαφηνίζε πολὺ σωστὰ γιατί ὁ Θεὸς ὅλα τοῦ τὰ διπλασίασε μετὰ τὸν πειρασμό, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παιδιά. Στὴν πραγματικότητα τοῦ τὰ ἔδωσε καὶ αὐτὰ διπλᾶ, γιατί εἶχε 7 στὸν οὐρανό. Δὲν χάθηκαν· ἦτανε κοντὰ στὸν Θεό. Ἐλεγε:

-Ἐδῶ, παιδιά μου, ὑποφώσκει τὸ μυστήριό τῆς ἀναστάσεως, γι' αὐτὸ ἡ περικοπὴ αὐτὴ διαβάζεται τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ.

-Ὅσο πιὸ ἀμαρτωλὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, τόσο καλύτερο βλέπει τὸν ἑαυτό του. Ὅσο ὅμως περισσότερο προχωρεῖ στὴν γνώση τοῦ Θεοῦ, τόσο χειρότερο τὸν βλέπει· ἀντιστρέφονται τὰ πράγματα.

Ὅλα ὁ Κολιτσιώτης Γέροντας τὰ ἔβλεπε ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς αἰωνιότητος:

-Μὲ ἔφερε σὲ αὐτὴ τὴν ζωὴ, γιὰ νὰ προετοιμαστῶ γιὰ τὴν αἰώνια. Καὶ τὸ ὅτι ἔγινε μοναχὸς ὀφείλεται στὴν ἐπιθυμία γιὰ τὴν αἰωνιότητα.

Καὶ τὸ ὅτι δίδασκε τὸ ἔκανε γιὰ νὰ βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Λειτουργοῦσε κάθε μέρα, γιὰ νὰ ἀνοίξει τὸν δρόμο γιὰ τὴν αἰωνιότητα.

-Οἱ ἀσκήσεις γίνονται νυχθήμερα γιὰ καλὰ ἀποσκευὰς γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Ὅλα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ νοητὰ, καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος. Τὸ ἀντίκρουσμα τῆς ἁγίας ἀσκήσεως εἶναι ἡ αἰώνια ζωὴ. Αὐτὴ σημαδεύει τὴν ζωὴ μας καὶ τῆς δίνει νόημα καὶ περιεχόμενο. Καὶ ὁ γάμος καὶ ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν στὴν αἰώνια ζωὴ ἀποβλέπουν.

Ἐνα ὄνειρο εἶχε στὴν ζωὴ του: νὰ γίνεῖ πολίτης τοῦ οὐρανοῦ καὶ μέλος τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρωτοτόκων, τῶν ἀπογεγραμμένων στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς. Ἐπειτα ἀπὸ 71 χρόνια ἐγκαταβίωσε στὸ ἱερὸ βουνὸ τοῦ Ἄθωνα, σὲ βαθὺ γῆρας, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἔψαλλε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἡ ὑψίκορμος δρυς τῆς Κολιτσοῦς δὲν ἔπεσε, δὲν πλάγιασε, ἀνακλίθηκε στὴν στρωμνὴ του, γιὰ νὰ ξαποστάσει ὀλίγον γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι στὴν αἰωνιότητα. Ὁ Θεὸς ἐκκλήρωσε τὸν μεγάλο πόθο τῆς ζωῆς του: νὰ κοιμηθῇ στὸν Ἄθωνα καὶ νὰ ταφῇ στοὺς τάφους τῶν πατέρων του.

ΠΗΓΗ: [«Μορφές που γνώρισα να ασκούνται στο σκάμμα της Εκκλησίας»](#)

του Γέροντα Γρηγορίου

Ηγουμένου της Ιεράς Μονῆς Δοχειαρίου

(Έκδοση Ι.Μ.Δοχειαρίου.Άγιο Όρος 2010.)

<http://periagiouorous.blogspot.gr>, agioritikesmnimes.blogspot.gr